

Ullakko

Mikko Uuksulainen

© 2025 Mikko Uuksulainen. Kaikki oikeudet pidätetään. Tämän teoksen kokonaan tai osittain kopioiminen, tallentaminen tai jakaminen ilman tekijän lupaa on kielletty.

Ullakon luukun ruosteiset saranat narahtivat, kun Janne työnsi sen auki kaikin voimin. Valo tulvi sisään luukusta ja paljasti ilmaan pölähtäneen tomun. Nenään tulvahti sekoitus hajua, jossa oli vanhaa puuta ja paperia. Janne kipusi tikapuiden viimeiset askelmat ja kamposi itsensä sisään ahtaasta kolosta.

Puhelimensa taskulampun kajossa hän antoi katseensa kiertää pitkin huonetta. Siellä täällä lojui paksun pölyn peittämiä huonekaluja ja laatikoita. Kaikki oli koskemattoman näköistä, joka antoi vaikutelman, että huoneessa ei ollut vuosiin käynyt ketään. Siellä täällä roikkui hämähäkinseittejä ja nurkista kuului epämääräistä rapinaa.

Vaikka oli jo heinäkuu, piti viileä kesä huolen siitä, että ullakolla ei ollut liian kuuma. Jälleen kerran Janne oli rahdattu kesälomareissulle Mumman luo ja hän oli tiennyt jo lähtiessä, että reissu ei jäisi hänelle luvatus yhden yön mittaiseksi. Ensimmäinen päivä oli mennyt puhelinta selatessa, toisena hän oli joutunut turvautumaan ikivanhoihin Aku Ankkoihin ja kolmantena päivänä hän oli ollut niin tylsistynyt, että oli päättänyt keksiä itselleen jotain jännitystä. Mummalan pihassa oli aina seissyt vanha lato, josta hän ei ollut koskaan ollut erityisen kiinnostunut, mutta jostain syystä se oli tänään vetänyt häntä puoleensa. Ladon nurkasta hän oli löytänyt puiset tikkaat ja tikkaiden päästä luukun. Janne ei muistanut Mumman koskaan puhuneen ullakosta.

Jannen katse kiinnittyi ullakon nurkassa seisovaan kirjoituspöytään. Siirrettyään pöydän edestä hädin tuskin kasassa pysyvän rukin, hän pääsi tarkastelemaan pöytää tarkemmin. Pöydän päällä oli arkki vanhaa paperia ja sulkakynä. Mikä oli oudointa, pöydän tasolla ei ollut hitustakaan pölyä.

Gustaf asteli verkkaisin askelin pitkin mukulakivikatua. Hän vilkuili taakseen ja yritti nähdä seuraajansa, mutta ei halunnut pysähtyä sitä tehdäkseen. Hän oli ollut koko yön valveilla. Väsymys ja syyllisyys painoivat sekä hänen mieltään, että kehoaan. Hetken mielijohteensa hän kääntyi sivukujalle suoraan hämmästyneen rouvan edestä, joka

säikähdyksissään oli horjahtaa kumoon. Gustaf ei jäänyt katsomaan kuinka naiselle oli käynyt, vaan jatkoi kohti katse eteen naulittuna kohti valitsemaansa suuntaa.

Äkkiä hän tajusi tehneensä suuren virheen, kun kuja osoittautuikin umpikujaksi. Sen perällä oli vain yksi puinen ovi, joka hänen onnekseen oli lukitsematta. Jospa vain Jumala sen verran antaisi hänelle armoa, että hänen seuraajansa eivät olisi nähneet hänen kääntyneen kujalle ja jospa vain se risteyksessä seissyt nainen pitäisi suunsa visusti supussa. Nähdessään vaihtoehtonsa vähiksi, Gustaf avasi oven ja pujahti sisään.

Huoneessa oli pilkkopimeää, mutta kuin sattuman kaupalla hän oli lähtiessään kotoaan työntänyt taskuunsa piippunsa ja tulitikkurasian. Tulitikun lyhyessä hehkussa hän pystyi hahmottamaan huoneen perällä kirjoituspöydän, jonka edustalla olevalle tuolille hän väsyneenä rojahti. Tulitikku sammui ja hetken hän vain istui pimeässä ja kuulosteli ulkoa kantautuvia ääniä. Väsymys meinasi viedä voiton, mutta hän oli liian virittynyt nukahtaakseen.

Samassa ovelta alkoi kuulua jyskytystä ja huutoa. Hädissään Gustaf sytytti toisen tulitikun ja näki pöydän kulmalla kynttilän, jonka lanka syttyi juuri ennen kuin tikku ehti polttaa hänen sormenpäitään. Onni oli jälleen hänen puolellaan, kun kynttilän valossa hän näki, että oli huomaamattaan kolauttanut myös oven salvan kiinni. Ovi ryskyi ja paukkui, mutta toistaiseksi se piti hänet turvassa.

Hän kuitenkin tiesi, että aikaa ei ollut tuhlattavaksi. Hän kääntyi pöydän ääreen, otti kuin tarjolla olleen sulkakynän käteensä ja ryhtyi kirjoittamaan.

Janne tarkasteli pöydän päällä lojuvaa paperia tarkemmin. Ilmeisesti hetkeä aikaisemmin hän oli vain vilkaissut paperia huonosti, kun nyt toisen kerran katsottuaan sen pinnassa erottuivat selkeästi vanhan näköisiä koukeroita. Aluksi sanoista ei saanut mitään selvää, mutta pian Janne tajusi, että teksti oli epäselvällä käsialalla kirjoitettua

ruotsia. Hän erotti sanan sieltä täältä, mutta koko tekstin ymmärtäminen oli hänen heikosta ruotsin opiskelumotivaatiosta johtuen heikkoa.

Tekstin kirjoittaja oli ilmeisesti tehnyt jotain anteeksiantamatonta ja ymmärsi loppunsa pian koittavan. Pyynnön anteeksiannosta toistuivat tekstissä melkein joka lauseessa. Tekstin lopussa seisoivat tyyliteltyä kirjoittajan nimikirjaimet: G. A.

Janne tunsi olevansa kuin keskellä oikean elämän mysteeriä. Hän tunsi olonsa jännittyneeksi ja samalla surulliseksi kirjoittajan takia. Hän oli selvästi tehnyt jotain pahaa, mutta oli siitä kovin pahoillaan. Ihmeellistä oli, miten kirje oli päätynyt tänne, Mummalan navetan ullakolle.

Verivelka on maksettava.

Neo-Topias säpsähti unestaan hikisenä hereille. Hän oli viime aikoina nähnyt saman unen niin monta kertaa ennenkin. Uni oli sumea ja epäselvä, mutta silti se toistui aina samanlaisena ja sai hänet joka kerta heräämään yhtä vihasena, kuin tuntien raivoa jotain hänelle vierasta, mutta samalla niin rakasta kohtaan. Hän ravisteli kiertävät ajatukset mielestään, vilkaisi kelloa ja tajusi heränneensä taas ennen implanttiinsa ohjelmoitua optimaalista heräämisaikaa.

Noustuaan ylös hän napsautti asuntomoduulinsa ohjauspaneelista ikkunan tummennuksen pois päältä, sytytti tupakan ja jäi katselemaan mielteissään kaupungin siluettia. Auringon heikko kajastus näkyi jo ukkospilvien takaa horisontissa, mutta Uusi-Vaasan neonvalojen säihke peitti sen vähänkin taakseen. Sanottiin, että kaupunki ei koskaan nukkunut ja sen Neo-Topias uskoi, vaikka hän yönsä viettikin turvallisesti omassa sängyssään.

Syötyään pikanuudelit, hän veti nahkatakkin ylleen ja paineli hissillä maantasolle, josta hän suuntasi metroon ja kohti työpaikkaansa satamassa. Porteilla hän kirjautui sisään implanttillaan ja vaihtoi muutaman sanan yövuorolaisten kanssa, jotka jaksoivat tapansa

mukaan liioitellen naljailla suuresta lastista, joka kuuleman mukaan oli saapunut yöllä Vanhasta Maasta. Lasti kuin lasti, ajatteli Neo-Topias, vaihtoi nahkatakin työhaalariin ja käynnisti kuormaimensa.

Yövuorolaiset olivat olleet kerrankin oikeassa, lastia oli jostain syystä tavallista enemmän. Suuren laivan ruumasta purkautui kuutioittain kontteja, jotka Neo-Topias kuormaimellaan toimitti terminaalin, jossa sataman Firmojen virkamiehet kiertelivät niitä tarkastelemassa. Tavallisesti työvuoron aikana ehti siirtää laivan ruumasta pois tai sen sisälle jokusen kymmentä konttia, mutta ruokataukoon mennessä Neo-Topias oli purkanut jo lähes tuplasti sen verran.

Vihdoin implantti ilmoitti ruokatauosta ja Neo-Topias paineli ramen-kojulle hakemaan evästään. Yleensä hän käytti varttituntinsa istuen kuormaimessaan, jotta olisi ollut heti valmiina jatkamaan vuoroaan, mutta nyt jostain syystä hänen mielensä teki vaellella konttien keskellä ja ihastella työnsä jälkeä. Yllättäen konttirivien keskellä yksi kuitenkin kiinnitti nopeasti hänen huomionsa. Kontin sinetti oli repeytynyt auki ja sen ovi repsotti raollaan.

Neo-Topias katseli ympärilleen ja etsi katsellaan Firman virkamiehiä, mutta heitä ei näkynyt missään lähistöllä. Hänen täytyisi siis mennä konttiin ja tarkastaa tilanne tai joku voisi syyttää siitä häntä, jos konttiin oli päästy murtautumaan. Varovasti hän hiippaili kontin oven luo, mutta ei kuullut sen sisältä mitään. Hän napsautti käteen upotetun taskulamppunsa päälle ja vilkaisi sisään. Kontti oli muuten tyhjä, mutta sen perällä häämötti vanha puinen kirjoituspöytä, joka veti häntä kummasti puoleensa.

Kuin salamana hänen unensa tulvi yhtäkkiä hänen mieleensä. Jokin käski häntä toimimaan. Hän hädin tuskin osasi kirjoittaa, mutta kuin riivattuna hänen kätensä hakeutui pöydällä lojuvan paperiarkin ja sulkakynän ääreen. Verivelka oli maksettava.

Janne silmäili paperia uudestaan alusta loppuun. Hän olisi kovasti halunnut ymmärtää sen sisältöä paremmin, mutta mielessään pyörivät vain ylä-asteen ruotsin opettajan sanat siitä, kuinka hän ei ollut koskaan nähnyt niin ala-arvoista suoritusta luokassaan. Päästyään jälleen kirjeen loppuun, hän yhtäkkiä kiinnitti huomiota nimikirjainten perässä näkyviin tikkukirjaimiin, joita hän ei ollut mielestään aikaisemmin vielä huomannut.

Kirjaimet muodostivat kaksi sanaa: TAPA SE.

Kylmät väreet kiirivät pitkin Jannen selkäpiitä. Miksi koukeroisen ruotsin seassa yhtäkkiä olikin lähes lapsellisen kaltaisia tikkukirjaimia ja miksi niiden sanoma oli noin synkkä. Janne tunsu tarvetta lähteä ullakolta ja sulkea sen luukku kiinni ikuisesti, mutta jokin sai hänet vielä jäämään.

Hetken kuluttua hänen ajatuksensa selkenivät ja kaikki oli yhtäkkiä päivänselvää. Tieto tulevasta oli iskenyt hänen päähänsä, mutta hän ei osannut selittää itselleen miksi. Hän luki kirjeen vielä kerran läpi ja etsi kohtaa, jonka mielestään oli aikaisemmin nähnyt. Löydettyään kohdan, jossa kirjoittaja kertoi lukinneensa oven, Janne tarttui sulkakynään ja suttasi lauseen yli.

Gustaf laski sulkakynän kädestään ja hymyili tietäessään, että oli tuominnut itsensä kuolemaan. Hetkeä aikaisemmin tunne viimeisistä hetkistä oli saanut hänet kirjoittamaan syvimmat pelkonsa ja tuntonsa paperille ja se oli helpottanut hänen oloaan. Ovi lennähti auki, kuin sitä pitelevää salpaa ei olisi koskaan ollutkaan ja sisään astui vihainen joukko miehiä veitset kädessään.

Joukko syöksyi Gustafin päälle ja terät upposivat joka puolelle hänen kehoaan. Veri roiskahti kaaressa kohti kirjoituspöytää.

Firman virkamies kehotti viimeisen kerran Neo-Topiasta nousemaan ylös ja astumaan ulos kontista. Neo-Topias makasi lattialla sikiöasennossa ja nauroi sairasta, ivallista naurua. Tuska viilsi hänen sisältään, kun etälamauttimen piikit upposivat haalarin läpi hänen ihoonsa, mutta sekään ei saanut naurua laantumaan. Käsiraudat tuntuivat kylmältä ja kiristäviltä hänen käsissään, mutta sekään ei pilannut hänen oloaan.

Virkamies kohottaui lattialta katsomaan kirjoituspöytää ja skannasi nopeasti sen, mitä paperissa luki. Tummuneen veritahrn takaa erottuivat hädin tuskin haalea muinaiskielinen teksti ja hänen pidättämänsä satamamiehen kirjoittamat sanat. Virkamies ilmoitti välittömästi esimiehelleen radiokoodin, joka tarkoitti että kyseessä oli artefaktiin liittyvä hätätilanne.

Koko paperihan on veren peitossa. Kuinka Janne olikaan pystynyt olemaan huomaamatta sitä. Hän rupesi tärisemään kauttaaltaan ja pelkäsi kuollakseen. Koko ullakolle meneminen oli alkanut yhtäkkiä tuntumaan typerältä idealta ja hän halusi sieltä pois pikimmiten. Hän paiskasi sulkakynän pöydälle, rynnisti portaille ja sulki kiireesti ullakon luukun. Pian hän oli jo ulkona, jossa pitkästä aikaa aurinko oli paljastunut pilvien takaa ja lämmitti mukavasti hänen poskiaan.

Janne hieroi silmiään, jotka tuntuivat olevan täynnä ullakon pölyä. Hän oli halunnut jotain jännitystä tylsyyden keskelle, mutta ullakko oli ollut liikaa, niin hän ajatteli.

Talolta päin kantautui jauheliuhakeiton tuoksu. Mumma seisoj talon ovella ja viittoj häntä tulemaan takaisin sisälle. Ajatus syömisestä tuntui jotenkin lohduttavalta. Ehkä hän lukisi vielä muutaman Aku Ankan. Ullakolle hän ei ainakaan menisi. Ei enää ikinä.